

ARDEALUL JURIDIC

REVISTA LUNARĂ
DE DREPT ȘI UNIFICARE LEGISLATIVĂ

ABONAMENTUL:
pentru Instituțiuni și Autorități 500 Lei pe an
pentru Autorități Judecătorești }
" Magistrați } 350 Lei pe an
" Avocați }

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
Str. G. Mărzescu 20
CLUJ

Publicațiuni și anunțuri pentru un număr
2 lei cuvântul
Publicațiuni și anunțuri pentru mai multe
numere 1.50 lei cuvântul

Fondator: **VASILE M. DIMITRIU** Consilier la Curtea de Apel din Timișoara

Comitetul de conducere și redacție:

I. MĂNESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj
Directorul și proprietarul revistei

AL. ULVINIANU

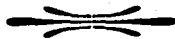
Președinte la Curtea de Apel Cluj

I. PREDOVICIU

Procuror General la Curtea de Apel Cluj

Dr. AL. DRAGOMIR

Decanul baroului adv. din Cluj

Secretar

Dr. VIRGIL I. MĂNESCU
Doctor în drept, licențiat în filosofie
Advocat

S U M A R :

Examenul psihofiziobiologic al infractorului minor *de Teodor*
1. *Diaconescu*
Jurisprudențe Comerciale.

Jurisprudențe Procedurale.
Jurisprudențe la diverse legi.

Colaboratorii ocazionali cari au trei articole publicate au dreptul la colecția anului întreg.

Ori ce număr ne primit se retrimito la cerere în contul abonamentului

Prețul unui număr 35 lei

Cărți apărute:

Traian Alexandrescu avocat, fost decan al baroului de Ilfov: *Găjurile Civile și Comerciale*. Problema validității lor din punct de vedere al condițiilor de formă și de fond. Indrumări și observațiuni practice pentru bănci, comercianți și creditori. Prețul 40 lei. Depozit la ziarul „Legea”, str. I. G. Duca 47, București și la principalele librării din Capitală.

Dr. T. Moșil. Avocat consilier Cluj: *Legea de expropriere pentru cauză de utilitate publică*, adnotată și însoțită de numeroase jurisprudențe. Prețul 160 lei.

Octavian Ionescu, Doctor și Laureat al Facultății de Drept din Paris. Obligația pe cale de voință unilaterală și ante-proiectul Codului Civil Român. Prețul 100 lei. Iași, Tipografia concesionară Alexandru A. Terek.

Pagini de Drept. Revistă trimestrială de jurisprudență și doctrină. Sibiu. Palatul Justiției.

Florian Vasiliu, Jude-Consilier la Trib. Sibiu: *Bacșul în stadiul Juridic actual*. Prețul 20 lei. Depozit la autor.

Dr. Louis Hausknecht, Avocat. Cernăuți: *Die neue Strafgesetzgebung Rumäniens, Systematisch und übersichtlich dargestellt in deutschersprache*.

Potrivit „Inștiințări” anterioare

A apărut

In editura proprie a autorului
**Noua procedură
penală română
„Curțile cu Jurați”**

art. 349 - 438

un Volum de peste 400 pagini comentate cu adnotări și tot felul de formulare de

Vasile M. Dimitriu

Consilier la Curte de Apel Timișoara.

Prețul unui exemplar 250 lei neto. Cartea se poate procura — contra cost — dela autor **Str. Gh. Lazar 4 Timișoara (cetate)** sau prin Decanatele Baroului sau șef. instanțele judecătorești la comandă, în pachete colective, contra ramburs.

Tipografia >ARDEALUL< Cluj Strada Memorandului No. 22.

BANCA CENTRALA

Intreprinderi industriale fondate și co-interesate:

Industria Sărmii — fabrică de cuie și sarmă în Ghiriș, gara Câmpia Turzii;

Fabrica de Sticlărie S. A. în Turda

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
S. A. SEDIUL CENTRAL CLUJ

Filiale: Alba-Iulia, Bistrița, Hațeg Sibiu, Turda.

Capital social 50 milioane, rezerve 20 milioane. depuneri 120 milioane

George Sofronie

Prof. la Univ. din Cluj.

Principiul Naționalităților în Tratatul de Pace din 1919-1920.

Frontierele României sunt intangibile.

(Premiată de ziarul „Universul”).

București 1936

A apărut

Tratat de Drept Cambial

de **E. Cristoforeanu**
Doctor în drept dela Roma. Avocat

Vol. I. prețul 280

Vol. II. (ultimul) prețul 320

Comanda la „Curierul Judiciar” Str. Artei 5
București

A apărut

**Colecția de legi și
regulamente romul
XIII. partea I. pentru
anul 1935**

a Consiliului legislativ.

Examenul psihofiziobiologic al infractorului minor

Până la introducerea codurilor Carol al II-lea, codul penal și codul de procedură penală, țara noastră se prenumăra printre prea puținele țări, care nu aveau încă în sistemul lor legislativ, o instanță anume destinată represiunii minorilor. Prin noile așezăminte, postulatul pentru care a militat decenii de-a rândul întreaga doctrină românească, a fost adus în sfârșit la îndeplinire, înființându-se și la noi așa numitele instanțe pentru minori, constituite din câte un judecător unic, funcționând atât pe lângă tribunale, în care caz el este delegat de Ministerul Justiției pe câte o perioadă de trei ani, cât și pe lângă judecătorii, unde atribuțiile acestuia sunt îndeplinite de judecătorul șef al judecătoriei.

Misiunea acestor instanțe speciale este însă nu numai de a judeca infracțiunile săvârșite de minor, ci și de a face, ele însăși, toate cercetările premergătoare judecării. Aceasta constituie fără îndoială o însemnată derogare de la normele dreptului comun, unde după cum se știe, organele de cercetare sunt cu totul distincte de acelea de judecată. Un act de cercetare sau de instrucție făcut de procuror sau de oricare ofițer de poliție judiciară (cu excepția judecătorului de instrucție când este chemat să instruiască inculpații majori laolaltă cu inculpații minori), fără o delegație expresă și prealabilă — îngăduită și ea numai pentru anumite acte — din partea instanței pentru minori, este un act fără nicio valoare juridică, radical nul, ca unul ce e dresat fără competență.

Dar inovațiunea cea mai importantă în ce privește pe minori, consacrată în noile legiuri penale nu este aceasta, ci alta și anume aceea, prin care însăși sfera cercetărilor ce premerg îndeobște judecării și represiunii, a fost simțitor lărgită și cercetările îndreptate într-o direcție, putem spune, necunoscută până acum în dreptul românesc. Iată ce se dispune în această privință prin articolul 139 din Codul Penal: Instanța este datoră să constate faptul și modul cum a fost săvârșit, luând informațiuni: 1. asupra stării fizice și morale și a antecedentelor copilului sau adolescentului; 2. asupra condițiilor în care a fost crescut și în care a trăit; 3. asupra situației morale și materiale a familiei. Când există o îndoială asupra stării fizice sau mintale a copilului sau adolescentului se procedează la o expertiză medicală.

Legiuitorul, după cum se vede, nu s'a limitat în a prescrie numai cercetări cu privire la circumstanțele în care a fost săvârșită infracțiunea, vizând cu alte cuvinte numai infracțiunea, ci le-a îndreptat și pe un alt făgaș, fixându-l de obiectiv însăși personalitatea infractorului, prin supunerea lui la unul, după cum vom vedea, din cele mai amănunțite examene din punct de vedere psihofiziobiologic.

Unul din pleiada tinerilor noștri penalisti, în vădită și continuă ascensiune, dl Petre Ionescu-Muscel, evidențiând contradicția existentă între avizul Consiliului Legislativ, după care proiectul de cod penal, devenit în urmă lege, ar fi repudiat principiile pozitiviste și expunerea de motive făcută în jurul aceluiaș proiect de ministerul justiției, după care totuși „s'au îmbrățisat unele din recomandările și instituțiunile școlii pozitive, verificate de experiență și corespunzând mai bine finalității dreptului penal“, este de părere că codul este mai mult pozitivist, în unele părți esențiale ale lui¹⁾.

Nu intră în intențiunea noastră a vedea care anume din dispozițiunile noului cod ar fi de natură să-i imprime un caracter mai mult pozitivist decât neopozitivist sau clasic. Credem însă că una din instituțiunile școlii pozitive despre care făcea aluzie ministrul în expunerea sa de motive este și aceasta, legiferată prin art. 139. A studia nu numai infracțiunea, ci și pe însăși infractorul, iată unul din principiile de competență, care stau la baza școlii lui Enrico Ferri. Actele criminale, spun partizanii acestei școli, sunt fructul unui complex de factori ce trebuiesc căutați în condițiunile fiziologice, intelectuale economice, mediul fizic și social în care trăește criminalul, ereditatea, etc. Ea preconizează examenul genelor naturale ale infracțiunii în autorul lor și în mijlocul în care trăește pentru a adapta juridic la cauze variate, remedii diferite²⁾.

Dar indiferent de școala căreia i-ar aparține acest principiu, este sigur că el a fost adoptat și de legiuitorul nostru numai în vederea unei cât mai certe determinări a criteriilor după care ar urma să se ia măsurile ce se impun în contra infractorului minor. Supunându-l unui cât mai minuțios examen, scrutându-i toate antecedentele și condițiunile de viață, sub întreitul lor raport, psiho-fizio-biologic, se va putea stabili, care sunt cauzele mai îndepărtate sau mai apropiate, care sunt factorii cari au avut un rol mai preponderent în săvârșirea infracțiunii. În măsura în care se vor stabili aceste cauze, în aceeași măsură se va putea stabili gradul lui de perversitate și de periculozitate pentru restul semenilor săi, discernământul etc. La baza sistemului de sancționare a minorului intrat în conflict cu legea pen., noul legiuitor a pus represiunea pe planul al doilea, dând prioritate măsurilor de prevenire și de amendare printr'o acțiune de educare și de reformare, prin izolarea și scoaterea lui din mediul dovedit a-i fi fost funest.

Examenul psihofiziobiologic s'a impus fără îndoială ca un ultim cuvânt în știința dreptului penal modern; de aceea utilitatea și mai ales necesitatea lui, în principiu, n'ar putea fi

¹⁾ Petre Ionescu-Muscel: *Noul Cod Penal*, pag. 9 și 24.

²⁾ I. Tanoviceanu-V. Dongoroz: *Tratat de Drept și Procedură Penală*, I. pag. 62.

de nimeni și prin nimic contestată. Credem totuși, că la legiferarea lui s'a săvârșit o greșală. Este aceeași greșală în care a căzut și legiuitorul maghiar³⁾ din care, din acest punct de vedere, mai mult ca probabil s'a inspirat și legiuitorul nostru când a impus prin art. 139 din Codul Penal, satisfacerea acestor formalități în toate cazurile, în care minorul a venit în atingere cu rânduile penale. Dacă această anchetă prealabilă sau acest examen își găsesc o deplină justificare, atunci când minorul compare ca inculpat pentru o crimă sau pentru un delict; nu-i vedem în schimb utilitatea și cu — atât mai puțin necesitatea, socotindu-l lipsit de rațiune ba chiar dăunător, atunci când minorul a comis numai o simplă contravențiune, adică când a adus ordinei juridice, o turburare din cele mai fără importanță.

Gravitatea faptului sau natura infracțiunii determinau chiar și la romani cazuri în care urma să se facă cercetarea moravurilor infractorului. În Orațiunea pentru Sylla (cap. XV), Cicero spunea judecătorilor: Trebuie a cântări cece a vrut, a cugetat cineva nu după infracțiune ci după moravurile aceluia despre care e vorba însă numai în *afacerile care sunt mai grave și mai mari*.

Eruditul nostru penalist, dl. profesor Vintilă Dongoroz, preconizând un criteriu de clasificare a infracțiunilor spune și d-sa: Oricare ar fi turburarea ordinei juridice din moment ce ea reprezintă un simptom al criminalității infractorului, acea turburare va fi un delict și invers, oricâteori un fapt ilicit nu are sub raportul simptomatic nicio valoare, adică nu indică și nu lasă să se presupună măcar posibilitatea unei nături periculoase, vom avea o contravențiune⁴⁾.

Iată de exemplu, cazul unui minor denunțat pentru faptul că dintr'un spirit de imitație rău înțeles, a purtat o șapcă „ilegală“ contravenind în felul acesta unei ordonante administrative sau iată cazul altuia, care din sburdălnicie a avut imprudenta să circule cu bicicleta pe trotuar și iată în sfârșit cazul unui al treilea, care rupt de oboseală, adoarme pe câmp și în acest timp, vaca care o avea sub pază, trece în pășunea vecinului. Ce perversitate pot aceștia să denote și ce periculozitate înfățișează ei pentru ordinea socială pentruca examenul prevăzut de art. 193 din Codul Penal să-și aibă chiar și în aceste cazuri, justificare. Ce valoare, sub raportul simptomatic, reprezintă faptul lor ilicit? Stabilirea discernământului? Dar el era cerut, în unele cazuri, și sub imperiul vechiului cod penal, unde nici vorbă nu era de vreo anchetă sau de vreun examen și cu toate acestea putea fi destul de bine stabilit, atunci când era nevoie de el, pe o cale mult mai sumară și mai puțin complicată decât aceea, evident mult mai anevoioasă, reclamată de o anchetă în toată regula.

³⁾ Art. 15 Legea VII din 1913.

⁴⁾ V. Dongoroz: *Considérations sur la partie générale d'un Code Pénal*, în Revista Penală III. p. 156.

Dreptul de delegațiune al instanțelor pentru minori fiind cu totul excepțional și limitat numai la anumite acte, vor trebui, în regulă generală, ele înseși să pășească pedeoparte la constatarea contravențiunilor iar pedealtă-parte să culeagă — cum spune art. 563 din Procedura Penală — informațiuni asupra istuației materiale și morale a familiei minorului, asupra caracterului și antecedentelor acestuia, asupra condițiilor în care el a crescut și, dacă este cazul, prin observații medicale, asupra dezvoltării lui intelectuale.

Pentru a veni în ajutorul instanțelor și pentru a facilita această anchetă, Ministerul justiției a întocmit și trimis instanțelor un număr de trei formulare, formularul nr. 2 având patru diviziuni: 1. fișa sanitară a minorului cuprinzând 79 chestiuni; 2. istoricul minorului cu 290 chestiuni; 3. istoricul familiei cu 104 chestiuni și 4. căminul minorului cu 96 chestiuni. Lăsând la o parte faptul că unele din cele câteva sute de întrebări, comportând tot atâtea răspunsuri, ar putea foarte bine să lipsească, credem că aceste formulare — tip, întocmite după toate normele științifice cuprind în mod complet toate datele și toate elementele, pentruca ancheta prescrisă de lege să fie și ea cât mai completă și să servească cu cât mai mare folos, de îndreptar instanțelor chemate să se pronunțe asupra destinului celor căzuți în greșală.

Cum se poate ajunge la stabilirea tuturor acestor date, pe care legea le pretinde chiar și în cazul când se întrevide mai de dinainte achitarea inculpatului? Recurgând desigur la lămuririle tuturor acelor, cu cari oricare dintre noi am avut într'un fel sau în altul, relațiuni: părintii, frații, rudele celelalte, vecinii, medicul, preotul, învățătorul, patronul, etc. Pe toți aceștia instanța trebuie să-i aibă la dispoziție pentrucă numai pe baza atestărilor lor, s'ar putea face o anchetă.

De aci rumoare, nedumeriri, vălvă, frământare, alarmă și chiar panică, peste tot, mai întâi în rândurile familiei și ale vecinilor și în urmă și a concetățenilor: ce s'a întâmplat, ce a făcut cutare? Și pentrucă informatorii nu pot fi ascultați cu totii deodată, fie că nu vin, fie din alte cauze, curg termenele și în tot acest timp, minorul, eroul în jurul căruia în mod fatal se sbuciumă și se agită atâtea lume, trebuie să participe la toate audierile și la toate confruntările, vede și poate nici nu pricepe nimic din cece se petrece cu el, în jurul lui. Când va fi în stare să-și dea seama de toate acestea, demoralizarea va fi și ea peaproape. În peregrinările lui, oricâte măsuri de pază și de izolare s'ar lua, nu se poate să nu vină cât de puțin în contact cu infractorii adulți porniți și ei pe drumul pătimirilor. Iată deci la un pas și contaminarea!

Și dacă el puțin pe toți acești informatori, necesari fără discuție, instanțele i-ar avea îndeaproape, la îndemână! Dar câte greutate nu vor avea ele de învins și cât timp nu vor avea de pierdut, când au de cercetat pe câte

un minor, originar din Basarabia, care a învățat carte în București, a fost ucenic în Bucovina, a săvârșit infracțiunea în Oltenia și în momentul când a căzut sub inculpare, se găsește calfă în Ardeal. Deși cazuri de asemenea natură se ivesc destul de rar în practică, ele sunt, fără îndoială, posibile. De aci peste comisii rogatorii cu delegațiuni de anchetă ce nu mai pot fi refuzate și care fatal vor duce la un foarte aproximativ și relativ rezultat. Ancheta trebuie să se facă însă cu orice pret, integral, până la capăt.

Rezultatul? Dacă nu clasarea pricinii pentru inexistența delictului sau pentru alte cauze, incredințarea minorului pentru supraveghere familiei sale, o muștrare sau în cazul când are avere sau profesiune, o amendă de 50 lei. Dar câtă trudă, câtă risipă de timp, de material și de energie până să ajungem la aceasta soluție, pe care o puteam lua dela început pe baza numai a constatărilor faptului în sine.

Adică: mult zgomot pentru nimica toată!

S'ar putea obiecta că un asemenea rezultat l-am putea obține chiar și în cazul când minorul ar fi fost inculpat pentru delict sau chiar pentru o crimă. Aceasta nu poate diminua cu nimic importanța anchetei ce își găsește, după cum am arătat, o deplină justificare când e vorba de infracțiuni, care prin natura lor ating într'un mod, incontestabil mai grav, ordinea juridică și ordinea socială. Necesitatea anchetei în aceste infracțiuni ar fi temerară s'o mai punem la îndoială sau cel puțin s'o mai discutăm. Nu putem spune însă același lucru și despre ancheta care trebuie să se facă atunci când atingerea adusă ordinii este dintre cele mai neînsemnate, în cazurile de simplă contravențiune. Am învederat, credem suficient, că în asemenea cazuri, ea nu numai că nu e necesară, dar poate fi și dăunătoare. Iată de ce susținem de lege ferenda că o distincțiune din acest punct de vedere ar trebui neapărat să se facă. Criteriul nu are nici el nevoie să fie căutat prea mult. Noi îl vedem identic cu acela fixat prin articolul 235 din Codul Penal, care stabilește cazurile în care poate avea loc instrucția pricinilor.

Teodor I. Diaconescu
Doctor în drept. Magistrat

Jurisprudențe comerciale

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția III-a

Decizia Nr. 1487/1936, Președinția D-lui C. Crăciunescu, Consilier.

Comercial. Când vânzătorul este în întârziere cu predarea marfei și totuși cumpărătorul intenționează să reclame daune din cauza întârzierii, trebuie să înștiințeze imediat pe vânzător, cât altfel cumpărătorul a considerat ca o consimțit la lucrarea efectuată și a recunoscut la daune.

Curtea

Deliberând.

Având în vedere că prin motivele I și II de casare recurentul se plânge de violarea art. 343 și 353 cod. com. în desvoltarea cărora susține, că deoarece intimata în calitate de vânzătoare era obligată conform convențiunei a livra marfa la locul de destinație în termenul stipulat, ce însă n'a făcut, dânsul în calitate de cumpărător are dreptul, la daune fără a fi obligat a îndeplini vre-o formalitate, fiind cu totul indiferent în ce privește dreptul la daune împrejurarea că — acordat intimatei, fără nici o rezervă, un termen posterior de livrare, mai ales — adaugă ecurentul — că dânsul prin scrisoarea din 30 Octombrie 1929 și-a rezervat în mod expres dreptul la daune pentru neexecutarea contractului;

Considerând că este necontestat în drept că în cazul când vânzătorul este în întârziere cu predarea respectiv livrarea mărfii, cumpărătorul conform art. 353 cod. com. are facultatea pînă la altele de a cere executarea contractului și daune interese, numai puțin este însă adevărat că atunci când marfa nu a fost livrată în termenul stipulat, cumpărătorul este îndreptățit cu observarea condițiilor legale, a refuza primirea mărfii și a exercita drepturile alternative conferite prin art. 353 citat:

Că însă dacă vânzătorul este în întârziere cu predarea respectiv livrarea mărfii și cumpărătorul totuși a preluat marfa livrată peste termen, cumpărătorul dacă intenționează să reclame daune în justiție din cauza întârzierii livrării, este obligat a aviza imediat pe vânzător, căci altfel cumpărătorul se consideră că a consimțit livrarea efectuată și că prin urmare a renunțat la daune:

Considerând că în speță este constant în fapt că desi intimata a garantat ransportul vagoetelor, acestea au fost sechestrate în cursul transportului precum și că recurentul a acordat intimatei un termen ulterior de livrare în care termen intimata a livrat marfa, care a fost preluată de recurent personal și apoi transportată de el chematei în garanție, fără însă ca recurentul la data preluării mărfii să fi avizat pe intimat că înțelege să reclame daune din cauza întârzierii livrării sau să fi făcut la acea dată vre-o rezervă în privința daunelor:

Că în asemenea situațiune de fapt și față de considerentele expuse mai sus, prin soluția dată Curtea de Apel n'a violat art. 342 și 353 cod. com. ci a făcut o justă aplicatiune a acestor texte și deci cu drept cuvânt a considerat acordarea de către recurent a termenului de livrare din 2 Nov. 1929 ca o renunțare la daune din cauza întârzierii livrării mărfii:

Inalta Curte de Casație și Justiție Secțiunea III
Decizia Nr. 1973—1935, Octavian Popa magistrat

Noua lege Cambială. Investire cu titlu executoriu. Poprire în baza art. 84 l. execuțională.

Prin deciziunea din 19 Noembrie 1935, Tribunalul a dispus investirea cu formula executorie a biletului la ordin cu scadenta la 10 Noembrie 1935, emis pentru suma de 84.000 lei de către urmăriti și a delegat Corpul Portăreilor de pe lângă Tribunalul Cluj, cu executarea. La 24 Noembrie următorul a introdus o petiție, prin care cere ca în baza cambiei investite cu formula executorie, Tribunalul să ordone direct poprirea asupra sumelor ce au de primit urmăritii dela Regia Autonomă C. F. R.

Tribunalul: având în vedere că întrucât următorul a cerut investirea cambiei cu formula executorie, conform art. 61 l. cambială și Tribunalul a delegat Corpul Portăreilor de pe lângă acest Tribunal cu executarea, urmează ca aceștia să emită somațiunile de plată, prin care debitorii să fie încunoștințați de scadenta cambiei și în caz de neplată să continue executarea conform legii cambiale și a Regulamentului Corpului Portăreilor.

Considerând că pe de altă parte, numai somațiunea debitorilor de a plăti, în care se transcrie copia fidelă a titlului executor, deschide urmăriților calea opoziției.

Considerând că așa fiind, nu se mai poate admite ca Tribunalul, în baza jurnalului de investire, să facă direct executarea, ordonând poprirea sumelor în baza art. 84 l. execuțională.

considerând că poprirea fiind o măsură de executare (art. 79, 82, 122 l. execuțională) și că executarea după investirea cu formula executorie a cambiei, se poate face numai începând cu o somațiune, care încunoștințează pe debitor de scadenta cambiei și-i deschide calea opoziției,

că deci cererea este inadmisibilă,
Respinge,...

(4 Decembrie 1935. Preș.: Gr. Trițu).

NOTĂ. În cauza de față, reclamantul a cerut investirea cu titlu executoriu, a unui bilet la ordin și după ce Tribunalul a dispus investirea, printr-o cerere bazată pe art. 84 l. execuțională din Transilvania, fără a face somațiunea de executare prevăzută de art. 61 l. cambială, a cerut poprire direct asupra unor sume de bani, pe cari urmăritii le aveau la Direcțiunea regională CFR.

Tribunalul a respins cererea arătând că odată cerută investirea cu titlu executoriu, trebuie să se continue procedura, emitându-se somațiunea prevăzută de art. 61 l. cambială și că nu e admisibil, că fără această somațiune să se procedeze la executare direct, așa cum prevede art. 84 l. execuțională. E nevoie de somațiune, de oarece numai pe această cale e încunoștințat debitorul de scadență și la primirea acestei somațiuni, el poate plăti, în care caz executarea nu se continuă. În al doilea rând, este nevoie de somațiune, de oarece numai pe această cale se deschide calea opoziției pentru urmărit.

Dar odată somațiunea făcută de către portărel, se va putea adresa urmăritul cf. art. 84 l. execuțională, instanței, pentru urmărirea directă?

Art. 84 l. execuțională prevede că dacă următorul, în cererea de execuție declară, că voește să introducă exe-

cuție numai asupra cranțelor ce trebuiesc încasate dintr-o casierie publică, sau numai asupra sumelor deposite la judecătoria și arătate în mod exact în cerere, însărcinarea portărelului se va omite, iar despre execuție trebuie înștiințată casieria publică și autoritatea superioară, prin însaș deciziunea care ordonă execuția și care conține ordinul.

Să observăm mai întâi că în cazul investirii cu titlu executor, nu se mai dă o deciziune de executare din partea Tribunalului, ci numai o delegațiune a Portăreilor Tribunalului, conform art. 35 din Regulamentul Corpului Portăreilor (M. Of. 282 din 20 XII 1925) pentru a se stabili care portărel este competent să execute ordinul (v. adnotarea noastră la decizia Nr. 3518—1935 Trib. Cluj. S. IV. Ardealul juridic 1935 p. 189).

Ne mai dând o deciziune de executare în materie mobilă, așa cum e reglementată de legea execuțională, art. 84 nu va mai fi aplicabil. De altfel o revenire la Tribunal, după ce somațiunea s'a făcut prin Corpul Portăreilor, nu ar mai fi nici practică.

Soluțiunea Tribunalului trebuie deci aprobată în întregime.

Investirea cu titlu executoriu, pune o problemă delicată, pe teritoriul Transilvaniei și în ce privește execuția imobiliară. Când și în ce formă se ordonă execuția imobiliară?

În ce privește mobilele, știm că după investirea cu titlu executoriu și delegarea corpului portăreilor competent, acesta emite somațiunea la executare, după care procedează la facerea sechestrului.

Pe teritoriul de aplicațiune al dreptului românesc art. 387 Pr. civ. rom. prevede că nici o hotărîre sau titlu executor nu se va putea executa, decât numai după ce se va fi încunoștințat datornicului, odată cu somațiunea sau comandamentul, iar art. 496, aplicabil imobilelor, prevede că „orice urmărire a unui imobil, va începe printr'un comandament făcut de către creditor datornicului și deținătorului, de va fi, prin mijlocirea unui agent judecătoresc“.

De aci s'a tras concluzia că „ceea ce este somațiunea de plată în vânzările mobiliare, este comandamentul în vânzările imobiliare, așa că nu trebuie pe lângă comandament să se facă anterior o somațiune de plată debitorului (N. Luca: Executarea silită asupra bunurilor nemiscătoare. București. 1905. Curierul judiciar pg. 130 și deciziunea Casației. S. II 48 din 13 Martie 1879, citată).

Tribunalul Ilfov, Secția II, prin sentința Nr. 714 din 30 Martie 1936 (Jurisprudența generală 30 Aprilie 1936) hotărăște că în urma unei investiții cu titlu executoriu, la urmăririle imobiliare, nu se mai face somațiune, ci urmăririle acestea încep printr'un comandament. Tribunalul ajunge la această soluțiune stabilind că somațiunea prevăzută de art. 61 l. cambială, nu servește la punerea în întârziere a debitorului, ci e o somațiune de executare și marchează termenul dela care curge termenul de opoziție.

La urmăririle imobiliare, pentru curgerea opoziției la executare, punctul de plecare va fi comunicarea comandamentului, fiindcă comandamentul pregătește executarea.

Soluțiunea aceasta e criticată (E. Cristoforeanu: Tratat de drept cambial, vol. II București. Curierul judiciar 1936. p. 212) pe motiv că somațiunea de executare precede executarea și nu produce nici un efect asupra averii debitorului, în timp ce comandamentul este un prim act de executare și prin transcrierea lui, nemiscătoarele supuse urmăririi, nu se mai pot instreina.

Pe teritoriul Transilvaniei această controversă, nu este posibilă, comandamentul nefiind cunoscut, iar executarea imobiliară făcându-se în urma deciziunilor instanțelor judecătorești, de către instanța de carte fonduară.

Așa fiind, pe teritoriul Transilvaniei este indiscutabil că urmărirea imobiliară va începe cu somațiunea emisă de portărei, conform art. 61 l. cambială. Această somațiune va trebui să preceadă orice act de executare. Odată somațiunea făcută, următorul va trebui să se adreseze instanței care a învestit cambia cu formula executorie și această instanță, constatând că somațiunea s'a făcut, ordonă execuția imobiliară.

În privința cererei și a deciziunii de execuție imobiliară, vor găsi aplicare neschimbată dispozițiunile art. 135 și urm. l. execuțională și ale legii pentru unificarea unor dispozițiuni referitoare la executarea silită. (M. Of. 11 Iulie 1930).

Nu pot deci instanțele ordona execuție imobiliară, odată cu delegarea Corpului Portăreilor pentru emiterea somațiunilor și executarea mobilă, fiindcă procedându-se din oficiu la intabularea dreptului de ipotecă (cf. art. 136 l. ex.) se poate întâmpla să se înscrie dreptul de ipotecă execuțională (act de execuție) înainte de a se emite și înmâna debitorului, somațiunea la executare. Verificarea faptului că somația s'a emis, o va putea face numai instanța care ordonă executarea imobiliară.

OCTAVIAN POPA
magistrat

Jurisprudențe Procedurale

Inalta Curtea de Casație și Justiție Secția I-a
Decizia Nr. 1128—1935 Președ. Al. Inca președinte

Termen. Curge dela comunicarea hotărârii, făcând în acest scop. Comunicarea pentru executare este inoperantă.

Art. 33 și 36 din legea Curtii de Casație fixând termenul pentru depunerea mijloacelor de casare, la 30 zile libere dela comunicarea hotărârei atacate s'a referit la comunicarea hotărârei făcută anume în acest scop, adică pentru curgerea termenului de recurs.

Deci orice altă comunicare, făcută pentru un alt scop, cum este în speță, pentru executarea hotărârii, nu poate avea de efect să fixeze data dela care începe a curge termenul prevăzut de art. 33 și 36 din legea Curtii de Casație.

Astfel fiind și întru cât intimatul nu dovedește și nici măcar nu susține, că ar fi făcut o comunicare a hotărârei pentru a curge termenul de recurs, urmează că numtiul este în drept a depune noi mijloace de casare și, deci, cererea de amânare trebuie a fi admisă.

Inalt. Curte de Casație și Justiție Secția I.
Decizia No. 377—35. Președ. T. Magheru cons.

Cereri de prenotare insuficient timbrate. Dobândesc valabilitate dela data remedierii lipsei de timbru, nu dela data când au fost depuse.

In fapt: Intimatul a făcut la 7 Aprilie 1934 cerere pentru prenotarea unui creșt de ipotecă cerere respinsă la 24 Aprilie 1934 ca insuficient timbrată. Timbrându-se cererea mai tarziu, judecătoria i-a admis prenotarea dela acea dată.

În urma apelului făcut de intimat, tribunalul hotărăște că intabularea trebuie să fie făcută dela 7 Aprilie 1934.

Curtea de Casație a admis recursul intimatului în apel.

In drept: Deși este adevărat că art. 35 din legea timbrului nu prevede nulitatea actelor netimbrate, ci supune pe părți numai la sancțiunea prevăzută de lege, totuși, întru cât tot acest text dispune mai departe că asemenea acte nu vor putea fi ținute în seamă decât numai după achitarea impozitelor și amenzii, urmează de aci că un atare act nu poate să-și producă efect decât numai din momemntul achitării taxelor de timbru sau impozit lipsă, iar nu din momentul facerii lui; deci în speță cererea de intabulare a intimatului nu putea să producă efect decât din momentul justificării plății timbrului și amenzii.

Prin urmare, numai cu violarea acestui text, tribunalul a ordonat să i se dea rang cererii intimatului dela data introducerii ei, iar nu dela data justificării plății timbrului și amenzii cum bine și legal a hotărât prima instanță.

Jurisprudențe la alte legi.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III-a

Decizia r. 1475 | 1935 Președ. D-Inv L. Ștefănescu, Consilier

Legea pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934. Constituirea Comisiunii de arbitraj prevăzută de art. 50. Norme de procedură aplicabile. Apel contra procesului verbal încheiat de judecătorul delegat. Admisibilitate.

Având în vedere că primul motiv de recurs, S. C. se plânge că Tribunalul ar fi săvârșit un exces de putere, rea aplicațiune a art. 104 pr. civ., și a principiilor generale cari guvernează materia apelului atunci când a hotărât ca apelul intimatei este admisibil în principiu. În rezumat recurentul susține că procesul verbal al judecătorului concordatar în speță nefiind un act jurisdicțional, ci administrativ, apelul în contra sa este inadmisibil, de vreme ce această cale nu este prevăzută prin nici una din legile cari reglementează numita procedură;

Că prin motivul II recurentul pretinde că regulile pentru constituirea comisiunii creditorilor în materie de concordat nu se aplică întocmai și Comisiunii de Arbitraj pe care o organizează art. 50 din legea conversiunii, astfel încât Tribunalul considerând ca aplicabile textele din legea concordatului preventiv a săvârșit o rea aplicațiune a art. 50 din legea pentru

lichidarea datoriilor agricole și urbane și art. 19 și celorlalte texte din legea concordatului preventiv.

Considerând că, în conformitate cu art. 50 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane în caz când propunerea de aranjament făcută prin cererea de convocarea creditorilor comerciantului debitor — care ar avea cel puțin 15% din totalul creanțelor sale susepuse ca datorii agricole — nu este acceptată de creditori, atunci chestiunea se deferă unei Comisiuni de Arbitraj compusă dintr'un judecător al Tribunalului ca presedinte, dintr'un delegat al creditorilor ales de îndată de adunarea creditorilor și dintr'un delegat al debitorilor; Că același text prin art. 3 prevede că toate dispozițiunile din legea concordatului preventiv relativ la convocarea creditorilor, la verificarea creanțelor și la votul creditorilor sunt aplicabile și procedurii prevăzută de acest articol;

Având în vedere că, de vreme ce numita lege în lipsă de dispozițiuni speciale și exprese în procedura de aranjament a comerciantului creditor agricol, declară aplicabile regulile de procedură din legea concordatului preventiv care astfel formează dreptul comun în materie și întrucât reguli anume după care se va efectua votul și alegerea membrilor — într'un cuvânt constituirea Comisiunii de Arbitraj organizată de art. 50 citat, — nu sunt prevăzute, urmează că în această privință se explică — textul fiind categoric — întocmai aceleasi norme de alegere a membrilor Comisiunii creditorilor instituită prin art. 1 din legea concordatului preventiv deși natura, funcțiunea și rolul acestor organe nu sunt identice.

Că deci procedura de alegere a membrilor în comisiunea de creditori a comerciantului ce a cerut beneficiul concordatului cât și aceea a delegatului creditorilor în comisiunea de arbitraj a comerciantului creditor agricol, se va efectua conf. art. 19 citat, prin votul creditorilor, reprezentând $\frac{2}{3}$ din totalul creanțelor neprivilegiate și negarantate cu ipotecă sau gaj, judecătorul delegat neavând altă atribuțiune decât a supraveghea această operațiune, supunând creditorilor chestiunea alegerii reprezentantului lor, a constata că delegatul propus și votat întrunește proporția legală a voturilor cât și a accepta pe acest reprezentant în Comisiunea de Arbitraj.

Că în ceea ce privește chestiunea dacă procesul verbal prin care judecătorul delegat face mențiune despre alegerea reprezentantului creditorilor în Comisia de Arbitraj organizată de art. 50 din legea lichidării datoriilor agricole și urbane, este sau nu susceptibil de a fi atacat cu apel;

Considerând că această chestiune urmează a se rezolva tot prin prizma dispozițiilor și spiritului legii concordatului preventiv, la care legea lichidării datoriilor agricole și urbane face trimitere, considerând-o ca lege de bază comună în materie de procedură a cererii de aranjament și repartizare a pierderilor co-

merciantului creditor agricol ce intră în prevederile art. 50 citat;

Având în vedere că legea concordatului preventiv, prevede dreptul de apel al comerciantului înaintea completului Tribunalului în contra încheierilor judecătorului delegat constatatoare de opunerile comisiunii de creditori la unele acte săvârșite de comerciant și pe care le-ar găsi dăunătoare comerțului și intereselor lor (art. 12); că de asemenea în contra încheierii prin care judele delegat refuză autorizarea sa, sau modifică condițiunile cerute de comerciant, acesta poate face apel; că același drept este pus la îndemâna creditorilor contestați, contestatori și comerciantului în contra procesului verbal al judecătorului delegat, dat asupra contestațiilor la verificarea creanțelor și care cuprinde pe lângă numita operațiune și altele indicate în art. 26 și pe aceea a alegerii de către adunarea creditorilor a membrilor din Comisiunea de creditori; Că întrucât dar, asemenea încheeri ale judecătorului delegat date în procedura premergătoare omologării concordatului sunt apelabile înaintea completului Tribunalului, prin identitate de rațiune, deci încheerea sau procesul verbal al judecătorului delegat autorizat să supravegheze și să înregistreze votul creditorilor, pentru alegerea delegatului lor în Comisiunea de Arbitraj prevăzută de art. 50 din legea lichidării datoriilor agricole și urbane urmează a primi aceeași soartă această din urmă lege neavând altă dispozițiune decât de a trimite la procedura instituită de legea concordatului preventiv;

Că întrucât în speță deși pe bază de considerente greșite, Tribunalul a decis tot astfel și anume iă procesul verbal al judecătorului delegat prin care se fac mențiune de alegerea prin vot a reprezentantului creditorilor în Comisiunea de Arbitraj, este susceptibil de apel în condițiunile arătate de legea concordatului preventiv, prin aceasta nu a săvârșit nici o violare de lege sau exces de putere, în consecință motivul I cât și cel de al doilea de casare devin nefondate.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția I.
Decizia No. 457—935. Președ. Dlui S. Tîpoei cons.

Sindicate profesionale. Acte de procedură. Scutirea de timbru se acordă numai pentru actele prevăzute de art. 44 și 45 din legea sindicatelor. Această scutire este valabilă și în recurs.

Potrivit dispozițiilor art. 67 dir. legea sindicatelor profesionale, la care se referă art. 22 paragr. 48 litera e. din legea timbrului în vigoare — sunt scutite de timbru toate cererile și acele de procedură făcute pentru dizolvarea sindicatului profesional în baza art. 44 sau 45 ale acelei legi.

Potrivit art. 44 din legea sindicatelor profesionale sindicatele profesionale nerecunoscute și întemeiate pe o cauză ori în vederea unui obiect ilicit, contrar legilor

țării, bunelor moravuri, sau ordinei publice, se consideră inexistente și tribunalul civil al sediului sindicatului, constituit cu minister public constată prin hotărîre motivată, inexistența pe care o pronunță contradictoriu cu conducătorii de fapt ai sindicatului profesional, la cererea ministerului public, a Ministerului Muncii sau a părții interesate, cu drept de apel și de recurs în termenul prevăzut de art. 9 și 10 al acestei legi; iar potrivit art. 45 prin aceeași lege, sindicatul profesional recunoscut ca persoană juridică poate de asemenea fi dizolvat dacă introduce în statute, în mod ascuns, scopuri ilicite, contrare legilor țării, ordinei publice, sau bunelor moravuri, sau dacă se constată că înfăptuiește asemenea scopuri, dizolvarea urmînd a se pronunța la tribunalul civil al sediului sindicatului, la cererea ministerului public, a Ministerului Muncii sau a părții interesate.

În speță, nu este vorba de o asemenea cerere de dizolvare, deoarece din dosar se constată că dizolvarea sindicatului recurent a fost serută în baza art. 53 alin. 2 litera b, c și d, din legea persoanelor juridice, adică pe motiv că nu mai poate fi realizat scopul asociației, asociatiunea din cauză de insolvabilitate și în fine organele de direcțiune și administrație nu mai pot fi constituite în conformitate cu statutele, deci pentru motive de ordin intern, iar nu pentru cauză ilicită, cum prevede art. 67.

Așa fiind, față de principiul restrictiv al scutirilor este evident că toate cererile și actele de procedură făcute în speță nu intră în prevederile dispozițiilor legale de mai sus pentru a putea beneficia de scutirea de timbru invocată și deci nici recursul nu poate beneficia de o asemenea scutire, fiind supus, conform art. 10 paragr. 1 litera c, din legea timbrului în vigoare, la plata unei taxe de timbru în sumă de 660 lei.

Însă, întrucît recurentul nici astăzi nu s'a conformat acestor dispozițiuni legale, deoarece, desi a cunoscut termenul de judecată, nu s'a înfățișat în instanță spre a justifica plata taxei de timbru datorită după lege, este evident, că, în lipsa taxei de timbru, recursul nu întrunește condițiunile prevăzute de lege pentru a i se putea da curs și în consecință urmează a fi anulat ca netimbrat.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III-a

Decizia Nr. 914 | 1935 Președ. D. Volanschi, Prim Președint

Contencios administrativ. Autoritate în subordine, persoană juridică, tutelată. Dacă poate face acțiune în contencios contra autorității tutelare chiar când este autonomă după lege. Actele de tutelă administrativă, acte de control în limite legale. Camera agricolă. Funcționar la fostele consilieri agricole. Repartizarea lui de Ministerul Agriculturii la Camerele agricole fără propunerea acestora, act administrativ de autortate abuziv. Art. 110 din legea org. camerilor de agricultură din 1930.

Chestiunea care urmează a se transa de această Inaltă Curte în complex de divergență este aceta de a se ști dacă autoritatea în subordine poate să facă acțiune în contencios, conform art. 1 din legea pentru contenciosul administrativ, în contra autorității care o tutelează, chiar când este autonomă după lege.

În conformitate cu art. 1 și 3 din legea contenciosului administrativ, actele privitoare la exercițiul tutelei administrtive nu pot fi atacate cu acțiune în contencios, această cale fiind deschisă numai în contra actelor administrative făcute cu călcarea legilor și a regulamentelor.

Prin acte de tutelă administrativă se înțelege toate actele de control prin care o autoritate administrativă superioară aprobă sau anulează, în limitele legale, actele săvârșite de autoritatea administrativă inferioară investită cu personalitate juridică.

Însă, ori de câte ori o autoritate superioară exercită față de autoritatea inferioară un act de control care potrivit legilor în vigoare, nu este dat în căderea autorității administrative superioare, un asemenea act nu poate fi socotit ca un act de tutelă administrativă, ci ca un act administrativ de autoritate făcut cu călcarea legilor și care act, potrivit textelor citate mai sus, este atacabil cu acțiune în contencios.

În speță, actul atacat în contencios de Camera Agricolă Soroca, îl constituie decizia Ministerului de Agricultură și Domenii nr. 259.881 din 1932, prin care I. Bejenaru a fost confirmat ca funcționar al Camerei de Agricultură Soroca și ordinele cu nr. 261.164 din 1932 și 262 din 1932, prin care ministerul dispune să se achite leafa lui B. de către Camera din Soroca.

Legea din 1930 prin care se desființează consilieratele agricole și se institue camerele de agricultură ca instituțiuni autonome, investite cu personalitate juridică, prevede în art. 110 că funcționarii actuali, stabili ai consilieratelor agricole cari se vor desființa și cei ai camerilor de agricultură și ai uniunii, își păstrează drepturile câștigate prin legile speciale și prin statutul funcționarilor, iar repartizarea lor la camerele de agricultură și uniune se va face la cererea acestor instituțiuni. Confirmarea lor se va face, după caz, prin decret regal sau deciziune ministerială, în urma propunerilor instituțiilor respective.

Din cuprinsul acestei legi din 1930, nici un funcționar din cei vizati de acest text nu poate fi repartizat sau confirmat de minister la vreo cameră de agricultură, dacă, în prealabil, n'a fost cerut de aceste instituțiuni.

În speță, nu se constată din decizia atacată cu recurs și nici nu s'a pretins de părți că repartizarea și confirmarea lui I. B. la Camera Agricolă Soroca s'a făcut de minister în urma cererii numitei camere, așa că, în asemenea caz, actul acesta al Ministerului de Agricultură față de cameră este un act făcut cu călcarea dispozițiilor art. 110 și deci nu poate constitui un act de tutelă administrativă, ci un act

de autoritate ilegal, supus acțiunii în contencios.

Curtea de Apel hotărând tot astfel, n'a violat niciun text de lege, când a respins obiecțiunea referitoare la inadmisibilitatea acțiunii în contencios, introdusă de autoritatea tutelară care e Camera de Agricultură Soroca, în contra autorității superioare, adică în contra Ministerului de Agricultură.

Inalta Curtea de Casație și Justiție Secția II.

Decizia No. 650-935. Preș. N. Stănilă cons.

Creanțe ale căror procente nu au fost plătite de debitori, nici încasate de creditori. Dacă se aplică art. 29 leg. contr. dir. Soluție negativă.

Nu poate fi vorba de venit mobilier supus impozitului decât, când venitul s'a realizat și încasat, deci a intrat realmente în patrimoniul contribuabilului. Impozitul privind venitul din procentele capitalurilor mobiliare se plătesc la dobânzile plătite, iar nu și la dobânzile cari nu au fost încă încasate de creditor, perceperea făcându-se pe cale de reținere de către debitorii procentelor.

Art. 29 leg. contrib. dir. care prevede, că nu se va da curs cererii relative la creanțele ce fac obiectul impozitului pe venituri mobiliare, nu se aplică decât pentru creanțele ale căror procente au fost plătite de debitori și încasate de creditori, nu și pentru creanțele în care se stipulează procente, dar pe cari creditorii încă nu le-au realizat.

Așa fiind și întrucât în spetă nu s'a stabilit și nici nu s'a pretins că veniturile au fost realizate de creditor urmează că potrivit considerațiilor de mai sus, tribunalul a făcut o greșită aplicație a art. 29 leg. contr. dir. Casat cu trimitere.

Curtea de Apel București, S. II.

Deciza No. 182-1935. Președ. N. Georglan, președ.

Pierderile efectiv suferite din creanțe lichidate sau reduse conform legii de lichidare în vigoare se scad din venitul brut al întreprinderii ca și cheltuielile. Nu se amortizează prin fondul de rezervă pentru creanțe dubioase. Art. 31 și 32 din legea contrib. directe și art. 73 din legea pentru lichidarea datorțiilor din 1934.

Prin deciziunea cu nr. 696 din 1935 atacată cu recurs, Comisiunea de apel a admis apelul fiscolei și a adăugat la beneficiul impozabil suma de lei 487.540 eși a admis în parte apelul contribuabilei recurente, scăzând din beneficiul impozabil sumele de lei 25.000 onorar de avocat și 3000 lei cheltuieli de rechizite, stabilind beneficiul impozabil la suma de lei 605.540.

În conformitate cu dispozițiunile art. 31, din legea contribuțiilor directe și cu paragraful 90 din instrucțiunile ministeriale de aplicarea acestei legi, pierderile efective suferite în

cursul anului din creanțe lichidate sau reduse conform legilor de lichidare în vigoare, se scad direct din beneficiul brut al întreprinderii ca și cheltuielile și nu se mai amortizează prin fondul de rezervă pentru creanțe dubioase creanțe conform art. 32 din legea contribuțiilor directe, fiindcă acest fond are menirea să acopere numai eventualele pierderi din creanțe dubioase.

Dispozițiunile deciziei comisiei centrale fiscale, publicată în Monit. Oficial nr. 125 din 1934, exced cadrul legii și nu și pot găsi aplicațiunea fiindcă pierderile fiind efectiv suferite nu se mai amortizează prin fondul de rezervă pentru creanțe dubioase, ci se scade direct din beneficiul brut ca și cheltuielile întreprinderii.

Comisiunea de apel, admitând apelul fiscolei și adăugând la beneficiul impozabil suma de lei 487.540, pierderile suferite efectiv din reducerea de creanțe conform art. 73 din legea pentru lichidarea datorțiilor din 1 Aprilie 1934, care sunt pierderi efective ce se scad din beneficiul brut, a violat dispozițiunile art. 31 din legea contribuțiilor directe, paragraful 90 din instrucțiunile ministeriale de aplicarea acestei legi și art. 73 din legea pentru lichidarea datorțiilor din 1934 și ca atare, deciziunea urmează a fi casată.

Curtea de Apel Cluj, Secția II.

Dos. No. C. Deciziunea civilă No. 349-1937

Conversiune. După dispozițiile art. 10 din Legea lichidării datorțiilor din 1934, debitorii cari în declarațiile lor făcute conform art. 7 și 8 a omis cu rea credință o parte din activul lor, vor pierde beneficiul legii.

Conform art. 3 în cuantumul creanțelor convertibile vor intra nu numai dobânzile de 2% socotite din 18 Dec. 1931, dar și cele anterioare acelei date, socotite pe baza legii sau a convențiilor, adică dobânzile capitalizate și deci prescripția prev. de art. 1480 c. civ. austr. și art. 3 din Leq. cametei din 1931 s'a suspendat până la data când creditorul are posibilitatea să valideze creanța sa de dobânzi.

MOTIVE:

I. Sentința tribunalului ca instanță de apel atât reclamanta, cât și pârâtul au atacat-o cu recursuri în casare, reclamanta cerând casarea sentinței atacate și evocând fondul, admiterea acțiunii în întregime, iar pârâtul a cerut casarea sentinței atacate și evocând fondul, stabilirea, că capitalul redus conform art. 1 litera A, a, B, b, din legea pentru lichidarea datorțiilor agricole și urbană este suma de 10.925 Lei.

II. În ce privește recursul în casare al reclamantei:

Reclamanta învoacă ca motive de casare, că:

1. S'a violat art. 8 și 36 din legea pentru lichidarea datorțiilor agricole și urbane.

2. S'a violat art. 10 din legea acum amintită.

Asupra primului motiv de casare.

Având în vedere, că pârâtul este debitor agricol proprietar de mai puțin 10 hectare, deci conform art. 8 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane pârâtul n'a fost obligat să facă declarație de asanare, iar conform art. 36 din legea menționată a fost obligată să facă declarație de asanare.

Având în vedere, că pârâtul în declarația de asanare nu declară, că el să fie considerat ca debitor urban sau debitor agricol.

Având în vedere, că pârâtul în declarația sa de asanare n'a renunțat în mod expres la beneficiul capitolului I, al legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane și că conform art. 74 din aceasta lege numai renunțarea făcută în mod expres sub imperiul legilor anterioare sunt valabile.

Tribunalul n'a violat art. 8 din legea conversiunii din anul 1934, când a considerat pe pârât ca debitor agricol, deși în declarația de asanare a invocat art. 36 combinat cu art. 8, 9 din legea de conversiune din 7 Apr. 1934.

Asupra celui de al doilea motiv de casare.

Având în vedere, că conform art. 10 din legea susmenționată debitorul, care în declarația lui făcută conform art. 7 și 8 a omis cu rea credință o parte din activul lui, va pierde beneficiul legii.

Având în vedere, că nu este dovedit cu nimic, că pârâtul cu rea credință a omis o parte din activul lui.

Tribunalul n'a violat art. 10 din legea de conversiune, când n'a constatat, că pârâtul ar fi pierdut beneficiul legii.

Astfel fiind, recursul în casare al reclamantului este nefondat și ca atare Curtea l-a respins.

III. In ce privește recursul în casare al pârâtului.

Pârâtul invoacă ca motiv de casare, că tribunalul a violat art. 1480 din Cod. civ. austriac, art. 6 din legea din 2 Aprilie 1931 art. 3 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane și a comis un exces de putere și o omisiune esențială.

Având în vedere, că conform art. 3 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane cvantumul fiecărei creante va fi cel existent la data promulgării acestei legi, inclusiv procentele încă datorite, calculate până la data de 18 Decembrie 1931, pe baza legii sau a convențiilor, cu respectarea legiuirilor asupra cametei și dela data aceasta, pe baza unui procent simplu de 2 la sută pe an.

Având în vedere, că conform acestei dispozițiuni în cvantumul creanțelor conversionale vor intra nu numai dobânzile de 2% socotite din 18 Decembrie 1931, dar și dobânzile anterioare datei de 18 Decembrie 1931, socotite pe baza legii sau a convențiilor adică dobânzile s'au capitalizat și în consecință prescripția dobânzilor capitalizate, prev. de art. 1480 din Cod. civ. austr. și art. 3 din legea

contra cametei din 2 Aprilie 1931 s'a suspendat până la data, când creditorul are posibilitatea de a valida creanța sa de dobânzi.

Tribunalul n'a violat art. 1480 din Cod. civ. austr. art. 3 din legea contra cametei și n'a săvârșit un exces de putere sau o omisiune esențială, când dobânzile nu le-a considerat ca prescise.

Astfel fiind și recursul pârâtului este nefondat și ca atare Curtea l-a respins.

IV. Având în vedere, că atât recursul reclamantei, cât și al pârâtei n'a avut succes: Curtea în senzul art. 543, 508 și 426 din Pc. a compensat între părți cheltuielile de recurs.

NOTĂ. Legea lichidării datoriilor agricole și urbane din 1934 pune obligațiunea debitorilor, cari voesc să beneficieze de favorul legii conversiunii, să facă o declarație într'un anumit termen, în care să arate „exact“ cari sunt datoriile contractate, cum și ce anume activ și venituri posedă, iar legea prevede sancțiunea pierderii beneficiului asanării datoriei în cazul când debitorul, cu rea credință, a omis o parte din activul său, or când ar arăta datorii fictive.

Este evident că facerea declarațiunii de asanare este esențială în operațiunea convertirii datoriilor și deci cerințele pe care legea le pretinde ca declarația să le întrunească sunt de asemenea esențiale, de unde urmează ca din faptul omisiunii debitorului de a nu declara bunuri ce îi sunt cunoscute că-i aparține, naște împotriva-i prezumțiunea de rea credință. De aci concluzia, că odată ce s'a stabilit în fapt că datornicul n'a arătat în declarația de asanare o parte din activ, lui îi revine sarcina să dovedească buna credință, adică să înlăture prezumția de rea credință ce apasă asupra lui și prezumția de rea credință rezultă din două fapte precise și anume din cunoștința debitorului de existența acelor bunuri în patrimoniul său, cum și din acela că a omis declararea lor.

Inalta Curte de Casație a avut ocaziunea să se pronunțe în acest sens¹⁾ și într'adevăr Curtea supremă cu drept cuvânt zice: „Având în vedere că debitorul trebuie considerat de rea credință, când deși știe că și alte bunuri decât cele arătate în declarația de asanare fac parte din activul său, totuși nu le menționează în aceasta declarație“ și mai departe adaugă „că numai atunci judecătorii pot considera pe debitori de bună credință când din elementele de apreciere reeșind din probele cauzei își formează convingerea că acesta nu a declarat o parte din activ pentru că nu știa că îi aparține sau că printr'o scăpare din vedere a omis să declare anumite bunuri“.

În legătură cu aceasta, Curtea de Casație, revenind asupra unei jurisprudențe anterioare²⁾, stabilește că este fără interes împrejurarea, dacă creditorii sau parte din ei aveau cunoștință de existența bunurilor nedeclareate, or dacă averea declarată oferă creditorilor complota îndestulare, deoarece instanțele judecătorești nu au cădere să socotească și să aprecieze dacă bunurile declarate de debitor constituie bază suficientă de plata creanțelor și nici nu pot să prejudece eventualitatea existenței viitoare a unui prejudiciu al creditorilor ale căror credințe trebuie să fie garantate cu totalitatea imobilelor debitorului (arg. art. 17, 26, 27 Leg. as. 1934).

Socotesc că interpretarea recentă a Inaltei Curți pe

¹⁾ Pandecte Săpt. No. 21—1937, p. 486.

²⁾ Pandecte Săpt. No. 23-28—1936, p. 504.

care a dat-o art. 10 din leg. lichid. din 1934 este exactă, fiindcă este conformă spiritului juridic al întregului sistem ce stă la baza operațiunii conversiunii, între elementele căreia este declarațiunea patrimoniului oferit garanție, de exactitatea căreia debitorul, ce trebuie să fie de buna credință, răspunde prin sancțiunea pe care legea o prevede.

Art. 3 din Legea datoriilor din 1934, prevede că pentru stabilirea cuantumului datoriilor existent la promulgarea legii, să ia în vedere capitalul plus procentele încă datorite calculate până la data de 18 Decembrie 1931 și calculul se face pe baza legii sau a convențiilor, cu respectarea legii cametei lor și dela aceasta din urmă dată procentul va fi de 2%.

Prin urmare pentru stabilirea cuantumului creanței — capital și procente — are a se avea în vedere existența datoriei, adică dacă fie capitalul sau o parte din el ori o parte din procente nu s'a stins prin vreun mod oarecare de stingerea datoriilor, între cari moduri este și prescripția.

Intr'adevăr art. 1480 C. C. A. prevede că anumite prestațiuni periodice se sting prin trecerea timpului de 3 ani. Așa dar dacă o creanță, care ar consta în prestațiuni periodice prescriptibile prin trecerea de 3 ani, în privința sumelor din trecut va putea fi socotite ca stinse cu ocaziunea fixării cuantumului datoriei convertibile prin invocarea prescripției ca mod de plată.

Din cuprinsul textului de lege invocat ca și din art. 3 Legea cametei din art. 2, Aprilie 1931, nu reiese vreo derogare dela regulile materiei prescripțiunii, așa după cum pare că conchide Curtea prin deciziunea la care ne referim, și anume când crede că prin art. 3 din Legea cametei s'ar fi creat un mod de suspendare a prescripției.

Din dispozițiunile art. 1494 C. C. A. rezultă că prescripția se suspendă numai în cazurile anumite prevăzute de lege și din textul legii se vede că suspendarea prescripției are loc în favoarea persoanelor care se găsesc într'o anumită situație juridică din cauza incapacității lor: minori, interziși etc.

Or prin citatele texte din legile de care vorbim, nu s'a făcut nicio derogare dela dreptul comun, nefăcându-se nici o adăogare la cazurile de suspendarea prescripției, așa că concluzia Curții, de care am vorbit mai sus, nu este riguros exactă.

AL. ULVINIANU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

Comisiunea de Apel fiscală a Județului Cluj
Decizia Nr. 320-935. Preș. Dl. G. Pușcariu, judec.

Activitatea unui arhitect de a construi clădiri cu materialul furnizat de acesta constituie o operațiune complexă, care deși indivizibilă din punct de vedere economic, însă din punct de vedere juridic formează obiectul unui contract mixt. Acest contract și sub aspectul fiscal trebuie descompus în două contracte distincte: 1. Contractul de întreprindere sau mandat, îndeplinit prin prestarea muncii profesionale de arhitect, al cărui venit este deci impozabil la cota de 5% prevăzută de art. 48 al. 1 legea contrib. directe — și 2. contractul de vânzare a unui lucru viitor (clădirea constituită) pe care arhitectul s'a obligat să-l confecționeze,

cu materialul furnizat de dânsul. Furnizarea materialului cu scopul de a fi prelucrat și transformat în clădire, fiind potrivit art. 258 al. 2 cod. com. ard. un act obiectiv de comerț, venitul realizat de arhitect prin acesta de al doilea contract, este impozabil la cota de 5% prevăzută de art. 30 al. 2 teza ultimă legea contrib. directe.

Asupra apelului făcut de contribuabilul arhitect Eugen Reich în contra procesului verbal de impunere Nr. 415 din 8 Mai 1935, prin care a fost impus de Comisiunea anuală de impunere, pentru lucrările de construcțiuni de clădiri ce a efectuat, cu impozitul comercial prevăzut de art. 30 al. 1 legea contribuțiilor directe, considerându-se veniturile sale drept venituri comerciale și industriale:

Având în vedere actele cauzei și susținerele părților în instanță.

Având în vedere, că prin motivele sale de apel contribuabilul susține în esență că veniturile profesiei sale de arhitect trebuie supuse impozitului prevăzut de art. 48 legea contrib. directe, întrucât provin din exercitarea unei profesii libere:

Având în vedere că fiind constant în fapt, după cum rezultă din constatările primei instanțe, coroborate cu însăși recunoasterile contribuabilului — care arată în declarațiunea sa pe anul 1935 că lucrează cu un capital de 300.000 lei — cum că acesta face construcțiunile luate în antrepriză cu materialul furnizat de dânsul, urmează a vedea în această situațiune de fapt, ce încadrare juridică trebuie dată veniturilor sale din punct de vedere al dreptului comun și al legii contrib. directe:

Considerând că în cazul când un arhitect se mărginește numai la exercitarea profesiei sale, care potrivit art. 24 al regulamentului pentru aplicarea legii de înființarea și organizarea corpului arhitecților din 1932 constă în întocmirea proiectelor de clădiri de orice natură și supravegherea lucrării acestor clădiri, este evident că veniturile realizate nu pot fi considerate nici comerciale, nici industriale, ci venituri profesionale supuse impozitului prevăzut de art. 48 legea contrib. directe:

Considerând însă că aunci când un arhitect depășește sfera actelor profesiei sale mai sus delimitate și în efectuarea unei construcțiuni de clădire, furnizează celui ce l-a însărcinat cu construcțiunea — și materialul necesar clădirii, pe care îl prelucurează și transformă prin activitatea sa de liber profesionist în construcțiune de clădiri, atunci suntem în fața a două raporturi juridice create între arhitect și stăpânul lucrării și anume:

1. Contractul de întreprindere (care în concepțiunea unei părți din doctrină și jurisprudență se reduce la un simplu raport de mandat dat de stăpânul lucrării arhitectului, teză juridică consacrată și de art. 20 lit. h. alin. 2 și art. 21 regulamentul legii arhitecților) prin care arhitectul în schimbul unui pret global sau determinat pe unitate printr'un deviz, se

obligă a construi lucrarea pe baza cunoștințelor sale tehnice, prin depunerea unei munci intelectuale (facerea planurilor, prepararea devizelor și supravegherea construcției făcute pe baza acestora);

2. Contractul de furnizarea materialului necesar construcției clădirii, în scopul de a fi prelucrat și transformat în clădire, prevăzut de art. 258 alin. 2 C. Com. ard., ca act obiectiv de comerț;

Considerând că acest al doilea raport juridic formează obiectul unei vânzării de lucru viitor, pe care arhitectul care i-a furnizat materia, s'a obligat să-l confecționeze:

Că prin urmare ne găsim în prezența unui contract mixt, care se descompune în două contracte distincte, (contractul de întreprindere și acel al vânzării unui lucru viitor, ce trebuie confecționat) reunite în aceeași operațiune economică, construcțiunea unei clădiri;

Că astfel fiind, contractul în care arhitectul procură materialul de construcție este totodată o întreprindere și o vânzare și produce efectele combinate ale celor 2 contracte (Vezi Planiol-Rinert)... *Traité pratique de droit civil francois* Vil. XI. pag. 159—160);

Că nu se poate susține că datorită principiului că clădirea se încorporează terenului care este proprietatea celui ce a angajat pe arhitect (superficioso solo cedit), materialul furnizat și prelucrat de acesta din urmă devine un accesoriu al solului, astfel că contractul în discuțiune având de obiect un imobil, potrivit art. 262 c. com. ard. nu poate fi privit ca un act de comerț nici în ce privește raportul juridic dintre arhitect și stăpânul lucrării, referitor la furnizarea materialului și transformarea lui în construcțiune de clădire;

Că, în adevăr, în afară de faptul că art. 262 c. com. ard. se referă la contractele care au de obiect imobilele în ființă în momentul contractării, deci invocarea lui nu are absolut nicio concludență în cauză, dar în cazul unei construcțiuni pe un teren aparținând stăpânului lucrării, nici nu se poate considera că solul constituie materia acestei construcțiuni;

Că de altfel într'un contract de edificare în care arhitectul construiește cu materialul procurat de dânsul, pe lângă munca intelectuală depusă de acesta, intră ca elemente de formațiune a raportului juridic în mod exclusiv: a) furnizarea unor mărfuri și b) cu scopul de a fi vândute de către arhitect celeilalte părți contractante, după ce au fost prelucrate în clădire, situațiune considerată de art. 258 alin. 2 c. com. ard. ca act de comerț; că deci chestiunea incorporării clădirii terenului pe care a fost construit, este un element cu totul străin de contractul în discuțiune și ca atare nu poate schimba întru nimic soluțiunea cauzei;

Considerând că soluțiunea adoptată de Comisiune este cea indicată și de c. civ. austriac, care prin art. 1159, dispune că „dacă cu contractul de lucrare se împreună și alte pakte accesorii, vor fi aplicabile normele legale pro-

prii fiecăruia din ele“; că prin urmare în contractul menționat, se vor aplica dispozițiunile legii contrib. directe privitoare la raportul de întreprindere, precum și acelea privitoare de furnizarea materialului, cu scopul de a fi transformate în clădire, raport juridic care cum am văzut constituie vânzarea unui lucru viitor;

Că mai mult încă, art. 1158 c. civ. austr. este și mai categoric, atunci când referindu-se în mod generic la comenzile de lucrări (locatio operis faciendi) cum este și construcțiunea de clădire, prevede că „în cazul când materialul l-a dat lucrătorul, atunci se presupune contractul de vânzare“;

Considerând, că această soluțiune o indică și Comisiunea Centrală, atunci când prin deciziunea interpretativă a art. 30 legea contribuțiilor directe publicată în M. O. No. 47—1926, dispune că „întreprinderile care au de scop construcțiuni de clădiri și alte asemenea, se asimilează întreprinderilor industriale și deci dacă au de scop exclusiv aceste operațiuni, se pun la impozitul cu cota de 7%; ori termenul de „întreprindere“ fiind general, adică referindu-se și la persoane fizice și la asociațiuni, întrucât desemnează operațiunea în sine, iar nu persoana ce o face, deciziunea citată a Comisiunii Centrale trebuie aplicată și la activitatea de construcțiuni de clădiri a arhitectului care construiește cu materialul furnizat de dânsul;

Că menționata soluțiune este și în spiritul legii corpului arhitecților din 1932 care prin regulamentul său, după cum am arătat mai sus, limitează activitatea acestuia la munca intelectuală de a întocmi proiecte de clădiri și a supraveghea lucrarea lor; prin art. 20, lit. e, oprește pe arhitect de a fi în același timp antreprenorul lucrărilor pentru care a întocmit el însuși planurile; prin art. 20, lit. h, alin. 2, stabilește că arhitectul are drept numai la onorariul datorit de client pentru prestarea muncii sale intelectuale, fiind excluse orice alte câștiguri cu caracter comercial, ca *benefecieri în lucrări de antrepriză*, comisioane și remize din partea furnizorilor etc., care ar putea izvorî din exercitarea mandatului ce i-a fost încredințat; în fine prin art. 37 menționatul regulament dispune ca măsură tranzitorie, că *arhitecții care pe lângă profesiunea de arhitect, vor voi să exercite și pe aceia de antreprenor*, nu vor putea face aceasta decât cu autorizațiunea specială a corpului, autorizațiune care nu va putea fi dată decât pe timp limitat;

Că deci însuși legea și regulamentul corpului arhitecților, consideră comercială activitatea unui arhitect care pe lângă exercitarea profesiunii sale, furnizează și materialul, făcând distincția între cele 2 operațiuni, cea intelectuală care se limitează la activitatea profesională de arhitect și cea comercială de a furniza materialul construcțiunii și declară incompatibile cele două activități în persoana arhitectului;

Considerând că soluțiunea dată o determină în afară de principiile strict juridice privitoare la materie, mai sus discutate, și principiile economico-juridice, care consideră drept activitate comercială sau industrială aceia la care munca conlucrează cu capitalul (Vezi și § 79 al instrucțiunilor la legea contrib. directe); ori, un arhitect care construiește clădiri cu materialul furnizat de dânsul, folosește pe lângă munca intelectuală depusă și capitalul învestit în cumpărarea materialului și întrucât prelucrează acest material, transformându-l în construcțiune, face prin aceasta un act de industrie;

Că soluțiunea procesului este deasemenea și echitabilă, determinând conform legii și regulamentului corpului de arhitecți două categorii de arhitecți, aceia care se rezumă numai la exercitarea profesiei lor de arhitect, având o activitate pur intelectuală de a întocmi proiectele de clădiri și a supraveghea lucrarea lor și aceia care face și acte de industrie, prin furnizarea și prelucrarea materialului de clădit; că această soluțiune este și conformă cu realitățile economice, căci dacă în trecut jurisprudența în scopul încurajării construcțiilor de clădiri, a putut să considere aceste întreprinderi ca necomerciale, în prezent când majoritatea capitalurilor sunt absorbite de construcțiile de clădiri, această activitate are un pronunțat caracter industrial și ca atare fiscul trebuie să între în drepturile sale;

Considerând, că pentru toate aceste motive, întrucât se constată în fapt, că apelantul arhitect Reich a făcut lucrările de construcțiuni de clădiri cu materialul furnizat de dânsul, pentru cumpărarea căruia chiar apelantul recunoaște în declarațiunea sa pe anul 1935 că a investit un capital de 300.000 lei și față de împrejurarea că deciziunea Comisiunii Centrale menționată consideră această activitate ca exclusiv industrială, urmează a aplica în cauză, pentru impunerea apelantului, atât cota de 5% prevăzută de art. 48 al. 1 legea contrib. directe pentru venitul realizat din activitatea exclusiv profesională de arhitect, cât și cota de 7% prevăzută de art. 30, al. 2, teza ultimă legea contrib. directe pentru activitatea industrială a apelantului constând în furnizarea materialului necesar construcțiunii cu scopul de a fi prelucrat și transformat în clădire;

Considerând că față de împrejurarea că apelantul Reich nu are registre în ce privește activitatea sa industrială și nici în declarațiunea sa nu a prezentat datele necesare stabilirii veniturilor în sensul prevederilor art. 95, Leg. contr. dir., cum sunt numărul și valoarea clădirilor construite, cantitatea și valoarea materialului furnizat, câștigul realizat la fiecare din clădiri, devizele pe baza cărora a făcut construcțiunile etc. Comisiunea este în drept a stabili aceste venituri prin apreciere, în conf. cu art. 39 pct. 2, lit. b, în comparație cu alți contribuabili de aceeași categorie și importanță și anume cu firma R. și A.;

Că comisiunea stabilind veniturile apelantului la suma de 400.000 Lei, în vedere că cele două raporturi juridice distincte făcute cu clienții săi: raportul de antrepriză și cel de furnizarea materialului necesar clădirilor pentru a fi prelucrat și transformat în construcțiuni, se reunesc în aceeași operațiune economică indivizibilă; actul de edificare, urmează a aplica cotele de 5% pentru activitatea de profesionist liber și de 7% pentru actele sale de industrie la fiecare din cele două jumătăți ale sumei de 400.000 Lei, adică suma de 200.000 Lei să fie impusă cu cota de 5% și suma de 200.000 Lei cu cota de 7%.

Că deci pentru toate cele arătate urmează a admite în parte apelul contribuabilului.

România Curtea de Apel Cluj Secția I-a
Decizia No. 541-936, Președ. I. Manescu președ.

Fond stabilit în fapt că contribuabilul a executat atât profesiunea de arhitect și aceea de antreprenor, iar aceste două activități fiind distincte urmează a fi impus cu cota pentru profesionist precum și la impozitul comercial.

MOTIVE,

În contra deciziunii Comisiunii de apel pentru așezarea contribuțiilor directe a jud. Cluj No. 1943/a din 4 Sept. 1935, au înaintat recurs în termen reprezentantul Statului cerând casarea aceleia pentru violare de lege și exces de putere în baza motivelor din actul de recurs pe cari le-a susținut și oral în instanță, a mai cerut respingerea recursului contribuabilului ca nefondat.

Apoi contribuabilul cerând casarea deciziunii recurate pentru 1, exces de putere și violarea art. 30 al. 2, și 48 al. 1 din legea contribuțiilor directe, pentru că a fost impus ca profesionist și întreprindere industrială cu cota de 5% și 7% în loc de a fi calificate numai profesionist și impus cu cota de 5%.

2, pentru exces de putere și violare a art. 48 al. 2 din legea C. D. fiindcă nu s'a considerat venitul din construcțiuni de clădiri ca impozabil conform art. 48 al. 2 din legea C. D.

3, pentru violarea art. 30 al. 5 și 74 al. 9 din legea C. D. fiind că nu a fost trimis spre clasificare Comisiunii de clasificare pentru activitatea considerată industrială.

4, pentru exces de putere și violarea art. 50 și 52 din legea C. D. fiind impus după un venit de 160.000 Lei cu toate că comisiunea de impunere a stabilit și recunoscut venit net numai de 68.900 Lei a mai cerut respingerea recursului fiscului ca nefondat.

Curtea deliberând asupra recursurilor prezente:

Având în vedere că Statul se plânge că greșit Comisiunea de apel a impus pe contribuabil cu cota deosebită după venitul profesional și cel comercial cu întreg venitul urma să fie impus cu cota după impozitul comercial. Iar contribuabilul sustine că venitul său

poate fi impus numai după cota prevăzută pentru venitul profesional.

Având în vedere că Comisiunea de apel a stabilit în fapt că contribuabilul a efectuat două categorii de lucrări, deosebite, una de arhitect profesionist, prin aceea că a făcut planuri și devize pentru edificări de case și controlul acelor edificări și pentru aceste lucrări a fost considerat de profesionist și a fost impus cu cota prevăzută pentru profesioniști; și alta de antreprenor, prin aceea că a făcut lucrări construcțiuni de clădiri la cari a furnizat și materialul brut și pe acesta l'a prelucrat în case și că această stabilire a fost legal făcută în baza datelor produse de contribuabil.

Având în vedere că aceste două activități sunt cu totul distincte una de alta și au caracter deosebit, una de arhitect este profesională și intelectuală urmând a fi impusă cu cota pentru profesioniști și alta de întreprinzător, cu caracter comercial-industrial care este impusă cu cota pentru industriași.

Dar considerând că contribuabilul nu a condus registre spre a se putea stabili mai precis ce venituri a realizat după fiecare lucrări în parte, comisiunea de apel legal a procedat când a stabilit venitul net impozabil, conform art. 39 pct. 2, litera b, din legea contribuțiilor directe prin apreciere și comparație cu un alt contribuabil și în lipsa de date precise, tot prin apreciere a stabilit și proporțiunea procentuală între cele două categorii de venituri profesional și industrial, ori stabilirea de fapt și aprecierile fiind făcute în mod legal și conform textelor invocate de comisiune, acelea scape de controlul instantei de recurs, că așa fiind recursul Statului și motivul 1 și 2 din procesul contribuabilului sunt nefondate.

Având în vedere că al. 3 motiv de recurs cu privire la clasificarea activității sale industriale, a fost susținut, numai în recurs și nu a fost discutat și susținut în apel în fata comisiunii de apel ca instanță de fond, azi în instanța de recurs nu poate fi admis și în urmare a trebuit să fie respins ca inadmisibil.

Având în vedere că al. 4 motiv de recurs al contribuabilului în fapt este inexact pentru că nici comisiunea de impunere și nici cea de apel, nu au stabilit și nici nu au recunoscut venitul net impozabil în suma de 68.900 Lei, ci comisiunea de impunere a arătat numai susținerea contribuabilului din tabloul prezentat, dar venitul impozabil l-a stabilit în 200.000 Lei, pentru care fapt a înaintat contribuabilul apel, — iar comisiunea de apel încă nu a acceptat venitul susținut de contribuabil, ci l-a stabilit prin apreciere la 160.000 lei.

Pentru motivele arătate Curtea a respins ambele recursuri ca nefondate.

RECENZII

CONTRIBUȚIUNI LA REALITĂȚILE ȘCOLII ISTORICE.

A apărut sub titlu „Agricultura țărănească în Ardeal“ de Dl Octavian Prie, o mică carte, pe atât de prețioasă însă ca conținut. Autorul cu o competență deosebită, dat fiind vasta sa experiență în studiul problemelor țărănești, schițându-ne agricultura satelor comasate și necomasate, argumentând cu multă logică avantajele culturii în „trei hotare“, ne demonstrează, că se impune ca o consecință sistemul trienal și pentru viitor. Sistem care singur se poate concilia cu exigențele și posibilitățile țărânului român din Ardeal.

Hotarul satului fiind împărțit în trei părți, fiecare își are cultura sa stabilită în prealabil, continuându-se alternativ între ogor, porumb și grâu după principiul rotației și exclusiv ceea ce impune rotația, deși fiecare hotar aparține la diferiți proprietari. Aceasta este cultura trienală.

Atenția noastră este reținută însă sub aspectul ei juridic.

Umanismul francez exprimat prin marea sa revoluție și isvorât din individualism și raționalism a dat naștere în literatura juridică în ce privește originea și caracterul dreptului unei concepții raționaliste. Concepție rezumată în aceea, că dreptul este exclusiv creațiunea rațiunii, exclusiv aceasta crează și modifică dreptul.

Drept consecință, s'a pus principiul codificării, neglijându-se trecutul cu vechile sale obiceiuri. S'a dat astfel expresie în drept principiului iacobin al revoluției franceze, de a distruge tradițiile pentru a alimenta desideratul utopic că se poate crea conform rațiunii prin lege cel mai bun drept posibil, abrogând obiceiurile trecutului.

Ca reacțiune s'a născut în mod firesc celebra școală istorică germană, în frunte cu întemeietorul ei Frederic Carol de Savigny, cel mai strălucit jurisconsult al sec. 19-a.

În luptă a ieșit învingătoare școala istorică, argumentând prin metoda pozitivismului, că principiile sale nu sunt speculațiuni, ci realități verificate de practica zilnică.

Susținem deci că dreptul nu este o creațiune a rațiunii, deoarece fiind produsul unei anumite societăți, condiționat în evoluția lui de toți factorii istorici din viața îndelungată al acelei societăți, — este un produs istoric¹⁾. Neputându-se improviza după plac, fiindcă spiritul colectiv este personificat, este o entitate suverană. Această conștiință colectivă este cauza efficiens a dreptului, iar în continuare dându-i vitalitate îl ferește de desuetudine, fie ca drept consuetudinar fie ca lege. Două manifestațiuni, însă cu aceeași autoritate, fiind expresia aceeași conștiințe colective putându-se abroga reciproc.

Lucrarea ce adnotăm este o contribuție importantă la aceste realități. Și iată de ce.

În conflictul angajat între locuitorii satelor, spune autorul, a intervenit energic majoritatea. „Nu putem îngădui ca o seamă de oameni să se pună deacurmezișul obiceiurilor noastre de veacuri, fiindcă lucrarea pământului în trei hotare este tot atât de veche pe cât de vechi este satul și cea mai multumitoare pentru noi în toate împrejurările. Precum am vădeat în trecut asupra orânduelilor noastre dovedite ca bune, nu vom admite nici pe

¹⁾Cf. I. C. Cătuneanu, Curs elementar de drept român, ed. III, pag. 123.

viitor ca cineva să iasă din porunca satului și să-și cultive pământul cum vrea²⁾.

Acest conflict rezumat în tendința unora de a încălca cultura trienală, s'a terminat prin binuința majorității, pentru că în realitate ne găsim în fața unei încercări de încălcare a unei adevărate norme de drept obișnuit.

Drept consuetudinar concretizat în cultura trienală respectiv în prohibițiunea de a proceda altfel și care a luat naștere încet și pe nesimțite prin exercitiul îndelungat al acestei culturi, ca un învețărata consuetudo, — veche ca satul și susținută de conștiința colectivă manifestată în porunca satului — opinio necessitatis, — că aceasta este formula cea mai satisfăcătoare trebuind să i se conformeze toți.

Acest drept consuetudinar reglementează nu numai sistemul de cultivare a pământului, ci în temeiul proprietății comune și folosința comună a pădurilor și pășunilor „conform obiceiului sătesc căruia toți sunt datori să se supună”.

Drept consuetudinar determinând un admirabil exemplu de solidaritate în viața satelor noastre, în virtutea căruia contribuie toți la lucrările de interes obștesc, la reglementarea văilor, repararea podurilor etc.

Drept consuetudinar autoritar pe care nici iobăgia, care deși aservind complet pe săteni, marilor proprietari n'a putut desființa cultura tradițională a cultivei triennale așa cum s'a făcut din vechime.

Autoritate isvorată din conștiința colectivă și care a reacționat prin sânge în decursul timpului în contra legilor de comasare maghiare puse în aplicare în jumătatea doua a sec. 19-a.

Legi de comasare, cari neglijând dreptul consuetudinar al culturii tradiționale, fiind inspirate de interese streine, neglijând realitățile isvorâte din necesitatea satelor românești, — au fost impuse cu silnicie și numai la aparență.

Conștiința colectivă pe care autorul o rezumă, de o parte în noțiunea entității suverane a poruncii de obște a satului, iar în altă parte o definește atât de judicios vorbind de avantajele satelor necomasate: „Dar folosul

²⁾ Fragmente în ghilimele sunt citate din lucrarea autorului.

cel mare al satului necomasat îl constituie spiritul de solidaritate și conștiință cetățenească, care pătrunde pe fiecare plugar, că hotarul e al tuturor pe care are datoria fiecare să-l apere și să-l îngrijească în inregime, ca să aducă folos pentru toți”.

Dreptul consuetudinar al cultivei triennale având de isvor acest spirit popular a rezistat legilor de comasare, cari create în mod arbitrar au fost lipsite de vitalitate, neputând abroga efectiv și definitiv sistemul trienal, au așteptat ineficace desuetudinea. Desuetudine însoțită de încercări tot mai energice de a reface hotarul trienal. Incercări încoronate de succes prin legile noastre de reformă agrară, cari fiind pe de o parte isvorâte din anacronismul marilor latifundii, iar pe de alta fiind expresia recompensei celor ce s'au jertfit pe câmpul de onoare, — în Ardeal, spune autorul, reprezintă și restabilirea și întărirea satelor în străvechile lor întocmiri.

Aceste realități au fost însă neglijate de noua lege a agriculturii din Martie 1937 și cu atât mai puțin s'a contribuit, ca satele să fie întărite pe pozițiile lor seculare.

Legea ne socotește, „că fiecare sat prezintă o unitate economică cu un patrimoniu de a se sprijini reciproc, a se apăra și ocroti sub puterea obiceiului pământului, peste care nu se poate trece”. „Satul românesc în vechile și fericitele sale întocmiri, răsărite din nevoile obștei care le-a apărat cu dărzănia omului peste care au trecut atâtea vifore”.

Pentru aceste realități am remarcat lucrarea ce adnotăm și credem, că de ele trebuie să țină neapărat socoteală un stat de drept. Că dreptul independent de formă, lui de manifestare este un produs al conștiinței colective. Că dreptul scris sub forma legii trebuie să meargă, pe urmele dreptului obișnuit — investirea legislativă neavând decât semnificația unui avertisment pentru minoritatea desidentă.

Realități de care trebuie să ținem socoteală pentru ca să elaborăm legi, cari astfel asigurând coexistența și cooperarea membrilor să aibă vitalitate.

Dr. TIBERIU RUSU;
advocat

